

16.06.2021

Ärende/18

§ 200

Den av ledamoten Sami Muttilainen väckta motionen om namngivning av ett park- eller gatuområde efter Johan Knut Harju

HEL 2020-013053 T 00 00 03

Beslut

Stadsfullmäktige betraktade motionen som slutbehandlad.

Föredragande

Stadsstyrelsen

Upplysningar

Suvi Rämö, förvaltningsexpert, telefon: 310 32174
suvi.ramo(a)hel.fi

Bilagor

1 Valtuutettu Sami Muttilaisen aloite

Sökande av ändring

Förbud mot sökande av ändring, beredning eller verkställighet

Beslutsförslag

Beslutet stämmer överens med förslaget.

Föredragandens motiveringar

Ledamoten Sami Muttilainen och 27 andra ledamöter föreslår i sin motion att staden ska uppkalla ett park- eller gatuområde efter Johan Knut Harju.

Stadsstyrelsen konstaterar med hänvisning till stadsmiljönämndens utlåtande att författaren och traditionsinsamlaren Johan Knut (J. K., Jukka) Harjus (1910–1976) banbrytande livsverk är förknippat med Helsingfors och speciellt dess östra innerstad och strandområden norr om Långa bron. J. K. Harju dokumenterade utslagna bostadslösa och alkoholisters minnen, urbana traditioner och stadshistoria också genom sina egna upplevelser. Harjus verksamhet uppskattades inte av hans samtida och fick inte den uppmärksamhet den förtjänar. Harju upplevde att han utan egennyttan samlade in muntlig tradition för det framtida forskningsarbetets behov.

En eventuell plats uppkallad efter J. K. Harju kan bli aktuell kring Industrigatans axel i och med att detaljplanen för Tågvägen och Industrigatan ska ändras i stadsdelarna Sörnäs, Åshöjden, Hermanstad eller

16.06.2021

Vallgård, om där bildas nya platser som ska namnges. Också något annat objekt som ska namnges i östra innerstaden kan komma i fråga. Den här trakten hörde under många år till den livsmiljö där Harju kände sig som mest hemma. Att lyfta fram Harjus namn i en för honom själv viktig omgivning och på en plats med anknytning till honom skulle ge den brokiga mångfalden i helsingforsarnas leverne synlighet och vittna om platsens olika tidsskikt. Än så länge har namnmotivet J. K. Harju förts in i namnkommitténs namnbank, varifrån det kan tas i bruk om ett lämpligt objekt ska namnges.

Att döpa om Svalboparken efter J. K. Harju är inte möjligt, eftersom befintliga namn inte ändras utan särskilt vägande skäl, exempelvis sådana som hänför sig till räddningssäkerheten. För Hagnässtranden, som också nämns i motionen, har en detaljplaneändring trätt i kraft hösten 2020, och i den har alla behövlige objekt således nyligen fått ett namn.

Stadsmiljönämnden har gett ett utlåtande om motionen. Stadsmiljönämnden gav sitt utlåtande efter att i saken ha hört namnkommittén, som ansvarar för planeringen av namnskicket i detaljplanerna. Svaret stämmer överens med utlåtandet.

Enligt 30 kap. 11 § 2 mom. i förvaltningsstadgan ska stadsstyrelsen förelägga fullmäktige en motion som undertecknats av minst 15 ledamöter.

Föredragande

Stadsstyrelsen

Upplysningar

Suvi Rämö, förvaltningsexpert, telefon: 310 32174
suvi.ramo(a)hel.fi

Bilagor

1 Valtuutettu Sami Muttilaisen aloite

Sökande av ändring

Förbud mot sökande av ändring, beredning eller verkställighet

Beslutshistoria

Stadsfullmäktige 02.06.2021 § 175

HEL 2020-013053 T 00 00 03

Beslut

På förslag av ordföranden bordlade stadsfullmäktige ärendet.

16.06.2021

Ärende/18

Föredragande
Stadsstyrelsen

Upplysningar
Suvi Rämö, förvaltningsexpert, telefon: 310 32174
suvi.ramo(a)hel.fi

Stadsfullmäktige 19.05.2021 § 152

HEL 2020-013053 T 00 00 03

Beslut

På förslag av ordföranden bordlade stadsfullmäktige ärendet.

Föredragande
Stadsstyrelsen

Upplysningar
Suvi Rämö, förvaltningsexpert, telefon: 310 32174
suvi.ramo(a)hel.fi

Kaupunginhallitus 03.05.2021 § 326

HEL 2020-013053 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus päätti esittää kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto päättää katsoa aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijä
kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot
Suvi Rämö, hallintoasiantuntija, puhelin: 310 32174
suvi.ramo(a)hel.fi

Kaupunkiympäristölautakunta 23.03.2021 § 145

HEL 2020-013053 T 00 00 03

Hankennumero 5264_195

Lausunto

Kaupunkiympäristölautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Nimistönsuunnittelu on osa kaupunkisuunnittelua, ja nimistö suunnitellaan asemakaavojen laatimisen yhteydessä. Helsingissä on noin 7 000 paikannimeä sekä suomeksi että ruotsiksi. Noin kahdeksan prosenttia nimistä on annettu henkilöiden mukaan. Henkilönnimien käyttö nimistössä voi olla perusteltua, kun henkilö tai hänen elämäntyönsä liittyy läheisesti nimettävään paikkaan tai alueella käytettävään nimistön aihepiiriin.

Kaupunkiympäristölautakunta toteaa, että kirjailija ja perinteenkerääjä Johan Knut (J. K., Jukka) Harjun (1910–1976) urauurtava elämäntyö liittyy Helsinkiin ja erityisesti sen itäiseen, Pitkäsillan pohjoispuoliseen kantakaupunkiin ja ranta-alueisiin. J. K. Harju dokumentoi yhteiskunnasta syrjäytyneiden asunnottomien ja alkoholistien muistitietoa, urbaania perinnettä ja kaupunkihistoriaa myös omien kokemustensa kautta. Harjun toiminta ei nauttinut aikalaistensa kunnioitusta eikä saanut ansaitsemaansa huomiota. Harju tunsikin tekevänsä muistitiedon keruuta pyyteettömästi tulevaisuuden tutkimustyön tarpeisiin.

Kaupunkiympäristölautakunta toteaa nimistötoimikuntaa kuultuaan, että mahdollinen J. K. Harjun nimikkopaikka voi tulla harkittavaksi esimerkiksi niin sanotun Teollisuuskadun akselin ympäristössä Junatien ja Teollisuuskadun asemakaavan muutosten myötä Sörnäisten, Alppiharjun, Hermannin tai Vallilan kaupunginosassa, mikäli alueelle muodostuu uusia nimettäviä paikkoja. Myös jokin muu nimettäväksi tuleva kohde itäisessä kantakaupungissa voi tulla kyseeseen. Tämä seutu oli monien vuosien ajan Harjun ominta ja tutuinta elämänpiiriä. Harjun nimen nostaminen esille hänelle itselleen tärkeässä ympäristössä ja häneen liittyvässä paikassa toisi näkyväksi moniarvoisten ja moninaisten helsinkiläisten elämäntapojen kirjon sekä viestisi paikan ajallisesta keroksellisuudesta. Toistaiseksi nimistötoimikunta vei J. K. Harjun niin sanottuun nimipankkiin, josta nimialhe olisi otettavissa käyttöön, mikäli sopiva kohde tulee nimettäväksi.

Nimistötoimikunta mainitsee 10.2.2021 antamassaan lausunnossa, että ehdotettu Pääskylänpuiston nimenmuutos J. K. Harjun nimikkopaikaksi ei ole mahdollinen, sillä käytössä olevia nimiä ei muuteta ilman erityisen painavia, esimerkiksi pelastusturvallisuuteen liittyviä perusteita. Hakaniemenrannassa, johon aloitteessa myös viitataan, on syksyllä 2020 tullut voimaan asemakaavan muutos, jossa kaikki tarpeelliset kohteet on vastikään nimetty.

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Mikko Aho

Lisätiedot

Johanna Lehtonen, nimistösuunnittelija, puhelin: 310 37386

16.06.2021

Ärende/18

johanna.lehtonen(a)hel.fi

Nimistötoimikunta 10.02.2021 § 8

HEL 2020-013053 T 00 00 03

Nimistötoimikunta antoi lausunnon kaupunkiympäristölautakunnalle:

Nimistötoimikunta toteaa Helsingin kaupungin vakiintuneista nimeämisperiaatteista, että jonkin kohteen nimeämistä henkilön muistoksi voidaan harkita, mikäli henkilö on kansallisesti ja kansainvälisesti merkittävän elämäntyön tehnyt suomalainen, tai henkilö on syntynyt tai asunut osan elämästään tai tehnyt elämäntyönsä Helsingissä, tai henkilö liittyy positiivisella tavalla nimettävään paikkaan tai edustaa sen historiallista kerrostuneisuutta. Helsingin muistonimiperiaatteet noudattavat YK:n ja suomen kielen lautakunnan suosituksia.

Itseoppineen kirjailijan ja perinteenkerääjän Johan Knut (J. K., Jukka) Harjun (1910–1976) elämäntyö liittyy erottamattomasti Helsinkiin ja erityisesti sen itäiseen kantakaupunkiin. 1960–1970-luvuilla Harju keräsi ja talletti yhteiskunnasta syrjäytyneiden asunnottomien ja alkoholistien muistitietoa sekä omia kokemuksiaan ja havaintojaan yli 20 000 sivun verran Suomalaisen Kirjallisuuden Seuran arkistoon. Harjun tekstit eivät juuri saaneet arvostusta hänen elinaikanaan, ja yleiseen tietoisuuteen hän nousi vasta vuodenvaihteessa 2019–2020, jolloin Helsingin kaupunginmuseossa järjestettiin osin Harjun keruutietoihin ja kirjoituksiin perustuva Pullopostia Kurvista -näyttely.

Valtuutetun aloitteessa ehdotettu Pääskylänpuiston nimenmuutos J. K. Harjun nimikkopaikaksi ei ole mahdollinen, sillä käytössä olevia nimiä ei muuteta ilman erityisen painavia, esimerkiksi pelastusturvallisuuteen liittyviä perusteita. Toisessa ehdotetussa paikassa, Hakaniemenrannassa, on syksyllä 2020 tullut voimaan asemakaavan muutos, jossa kaikki tarpeelliset kohteet on vastikään nimetty.

Harjun henkilöhistoriaan liittyvä mahdollinen muistamisen paikka saattaa avautua tulevaisuudessa esimerkiksi niin sanotun Teollisuuskadun akselin ympäristössä, kun asemakaavan muutokset Junatien ja Teollisuuskadun seutuvilla käynnistyvät. Myös jokin muu asemakaavojen ajantasaistamiseen tai täydennysrakentamiseen liittyvä asemakaavan muutos saattaa tuoda uusia nimeämisen mahdollisuuksia itäisessä kantakaupungissa.

Nimistötoimikunta kiittää aloitteesta ja päättää hyväksyä J. K. Harjun nimen niin sanottuun nimipankkiin mahdollista myöhempää käyttöä

16.06.2021

varten. Nimistöimikunta suosittaa myös selvittämään vaikkapa nimikotapahtuman järjestämistä tai muita, kaavanimeä ketterämpiä muistamisen ja tunnetuksi tekemisen tapoja, kuten muistolaattaa, nimikkopenkkiä, nimikkopuuta tai vastaavaa. Asunnottomia alkoholisteja on muistettu Arvo Kustaa Parkkilan (1905–1978) muistoksi Lapinlahdenpuistikkoon pystytetyllä Ihminen nousee roskalaatikosta - näköisveistoksella (Oskars Mikäns, 2001).

Nimistöimikunta päätti tarkastaa pöytäkirjan tämän asian osalta heti kokouksessa.

Lisätiedot

Johanna Lehtonen, nimistösuunnittelija, puhelin: 310 37386
johanna.lehtonen(a)hel.fi